

Góðan morgun.

Eg fari at byrja við at takka Almanna-verkinum fyri enn einaferð at hava tikið stig til at skipa eina almenna ráðstevnu og fyri at eg havi fingið móguleika at seta ráðstevnuna.

Hetta er triðju ferð, at Almanna-verkið skipar fyri ráðstevnu av hesum slag og vísir tað, at Almanna-verkið áhaldandi arbeiðir við at blíva betur til at gera mun.

Heitið á ráðstevnuni er “Kná børn”, og við ráðstevnuni fer Almanna-verkið undir arbeiðið, sum skal tryggja, at øll børn og ung – rættstundis - fáa javnbjóðis móguleika at standa seg í lívinum.

Ein sera viðkomandi spurningur, sum settur verður er, hvussu vit bera okkum rætt at, rættstundis, og er hetta óivað ein spurningur sum øll, sum eiga ella fáast við børn seta sær sjálvum.

Vit, sum eru foreldur, minnst helst øll stóru gleðiligu lýtuna - tá vit á fyrsta sinni sóu okkara barn.

Samstundis, sum vit frá fyrstu lýt, eisini hava havt ein stóðugan ótta fyri, at vit ikki eydnast sum foreldur ella at okkurt ilt skal henda barninum.

Tey allarflestu foreldur, aðrir upphaldarar og starvsfólk kýta seg hvønn dag fyri, at børnini skulu gerast kná.

Tey flestu børnini koma tíbetur eisini væl ígjøgnum lívið og klára seg væl - men ikki øll.

Tað eru børn, sum tíðliga í lívinum mæta forðingum og sum ikki fáa tað góða lívið í føðigávu.

Tíverri eru tað børn, sum vaksa upp í ótryggleika, mistrivnaði og viðhvørt misrøkt. Orsøkirnar kunnu vera fleiri og eru altíð samansettar.

Onnur børn verða fødd við fysiskum ella sálarligum avbjóðingum, sum fylgja teimum alt lívið.

Treytin fyri, at hesi børn fáa eitt gott lív er, at vit vaksnu síggja barnið og ikki minst, at barnið og familjan og tey avvarðandi fáa rætta hjálp til røttu tíð.

Børn velja ikki síni foreldur ella at verða fødd við einum likamligum ella sálarligum breki, men vit, sum varða av teimum, tá foreldrini ikki makta at vera um tey – politikarar, myndugleikar, fakfólk og áhugafelagsskapir – vit hava móguleika at velja, um vit vilja hjálpa og hvussu vit hjálpa.

Sosíalmál hava altíð havt mín serliga áhuga og sosíalmál eru ein av orsøkunum til, at eg í síni tíð valdi at verða politikari og tók av móguleikanum at gerast landsstýriskvinna í almannamálum.

Lat meg beinanvegin viðurkenna, at eg sum landsstýriskvinna av og á havi kent meg sera hjálparleysa í mun til ítøkilig borgaramál, sum eru komin á mítt bord, tí eg - hóast eg siti á ovastu rók – ikki havi kunnað veitt hesum menniskjum ítøkiliga hjálp.

Eg tori at pástanda, at tey flestu, sum velja at arbeiða við sosíalum arbeiði eisini eru drivin av málinum um at kunna gera mun. Tað er neyvan lønin, tær skeivu vaktirnar ella vantandi viðurkenningin, sum fáa fólk at velja eina yrkisleið innan tað sosíala økið.

Eg kann lítið ætlað, hvussu hjálparleys tit sum hava beinleiðis samband við børnini og familjur teirra kenna tykkum - tá tíðin ikki strekkir til ella at avbjóðingin er ov stór.

Tað er ongin einføld uppskrift uppá, hvussu vit hjálpa, og júst tí er umráðandi, at vit taka okkum stundir til at hugsa um, hvat vit gera, hvat vit ikki gera og ikki minst, hvat kunnu vit gera betri.

Tað hava vit móguleika fyri at gera í dag og eg eri sannførd um, at allir luttakarar seinni í dag fara heim við eini rúgvu av tankum og hugskotum til, hvussu vit kunnu gera tingini øðrvísi og betri soleiðis, at enn fleiri børn fáa móguleikan at skapa sær eitt gott lív - og at fólk eisini hava við sær nøkur ítøkilig amboð sum kunnu brúkast í tí dagliga.

Skráin er sera spennandi og fjølbroytt við ymiskum fakligum íblástri, persónligum frásøgnum, sofaprátum, kjaki og sjónleiki.

Tað er sera gleðiligt at síggja, at vit í Føroyum hava so nógv dugnalig fakfólk, sum á ymiskan hátt vilja oysa út av sína vitan á økinum samstundis sum tað altíð er gott at fáa íblástur úr øðrum londum.

Jeg vil også benytte lejligheden til at ønske vores udenlandske gæster Per Shultz Jørgensen fra Danmark og Camilla Trud Nereid og Margrethe Taulu fra Norge hjertelig velkomne til Færøerne.

Vi ser frem til at få faglig input fra Danmark om, hvordan man ruster børn og familier i dagens samfund til det gode liv. Samtidig bliver det spændende at få inspiration fra Trondheim til, hvordan man kan sikre, at børn og unge får et helhedsorienteret og sammenhængende tilbud.

Um vit bara tosa við tey, sum eru samd við okkum sjálvum – koma vit onga veg.

Tí dámar mær væl, at Almannaverkið hesaferð hevur bjóðað eina rúgvu av øðrum myndugleikum, stovnum og ikki minst sjálvbodnum áhugafelagsskapum við bæði í tilgongdina at gera av innihaldið á ráðstevnuni og ikki minst, at skráin eisini hevur givið rúm fyri at onnur, sum ikki umboða ella starvast í Almannaverkinum, fáa móguleika at koma við sínum sjónarmiðum um, hvat vit ikki gera.

Vit hava ofta lyndi til at gloyma at taka tey, sum hava brúk fyri hjálp – við uppá ráð, tá vit gera skipanir sum skulu hjálpa. Tí er tað sera jaligt - at børn og ung eisini hava fingið rúm á ráðstevnuni.

Vit kunnu sanniliga fegnast um, at vit eiga ung fólk, sum eru so mikið djørv, at tey tora og tíma at siga okkum frá sínum persónligu søgum um vantandi hjálp og skipanir, sum ikki altíð hava verið so góðar at lofta og at føroyski Michelinkokkurin tekur sær stundir til at koma við einum boði uppá, hvussu skúlin hevði hóskað til hann.

Í Føroyum eru vit heppin at hava nógv fólk, sum arbeiðir sjálvboðið. Stórt sæð allar vælferðartænasturnar hava sín uppruna í sjálvbodnum arbeiði, sum undangongufólk eru farin undir, tí tey hava sæð tørvin og gjørdu nakað við tað. Eg eri sannførd um at vit eiga at varðveita og styrkja teir sjálvbodnu felagsskapirnar júst tí teir eru betri til at fáa samband við tey ungu og náa ofta út har tær almennu skipanirnar ikki røkka.

Øll tykjast samd um, at tvørgeiralg átøk eru neyðug, um børnini skulu loftast og fáa nøktandi hjálp.

Viljin til at arbeiða tvørgeiralg tykist eisini vera til staðar hjá øllum pørtum.

Vit hava eisini góð dømi um, at tá vit arbeiða saman, so flyta vit nakað.

Tó vita vit eisini, at tað er tungt at arbeiða tvørgeirialigt og ikki minst at halda lív í tvørgeirialigum arbeiði.

Hetta er ikki ein serføroysk avbjóðing.

Herfyri var eg á Noðurlendskum ráðharrafundi í Reykjavík, har m.a. eisini frágreiðingin ”Viden som virker i praksis” um norðurlandskt samstarv á sosiala økinum varð lögð fram og umrødd.

Eitt av tilmælunum var, at norðurlond í felag eiga at arbeiða miðvíst við at menna modellir fyri, hvussu tvørgeirialigt samstarv kann skipast og hvussu vit kunnu máta uppá effektina.

Seinasta valskeiðið hava vit gjørt eina røð av átøkum fyri at bøta um viðurskiptini hjá børnum, sum vaksa upp undir fíggjarliga trongum korum. Vit eru eisini væl ávegis í mun til at skapa fyrirteytir fyri at børn, sum av ymiskum og samansettum orsøkum fáa eina hjálp, sum munar rættstundis.

Í hesi løtuni er lagnan hjá sokallaðu vælferðarpakkanum heldur óviss.

Skal vælferðarpakkin samtykkjast á mínari vakt sum landsstýriskvinna, so er tað í dag. Eg havi enn vónina, og tað er vælkent í politikki, at onki er liðugt fyrrenn alt er liðugt.

Tað er lögð sera nógv orka í arbeiðið at smíða eina nýggja og nútíðarhóskandi sosiallógávu.

Eg vil nýta høvið til at takka Almannaverkinum og øllum tykkum, sum so ella so hava givið tykkara íkast til uppskotið sum eftir mínum tykki er eitt tað mest gjøgnumarbeidda lógaruppskot, sum vit hava sæð í Løgtinginum nógv tey síðstu árin.

Tíverri vísti tað seg her í síðstu løtu, at politisk semja ikki fekst fyri at fáa vælferðarlógina til atkvøðugreiðslu.

Tað er sjálvsagt svárt - ikki minst fyri tey, sum hava stríðst fyri at fáa uppskotið liðugt, men mest fyri tey, sum hava tørv á hjálpini, sum lógin heimilar.

Hinvegin so eri eg sannførd um, at vælferðarlógin verður eitt tað fyrsta uppskotið, sum Løgtingið fer at viðgera aftaná valið, sum stendur fyri framman.

Hetta verður helst ein av mínum síðstu røðum, sum landsstýriskvinna í almannamálum - í hesum umfarinum.

Tí vil eg nýta høvið at takka Almannaverkinum fyri samstarvið hesi fyra árin.

Gøgnum hesi fyra árin havi eg fingið góða og vælqualifiseraða ráðgeving og vegleiðing frá Almannaverkinum. Tað er altavgerandi fyri, at vit sum landstýrisfólk og eisini Løgtingið kunnu taka avgerðir útfrá einum haldgóðum grundarlagi.

Eisini vil eg takka øllum tykkum, sum hava tikið væl ímóti mær, tá eg havi verið á vitjan kring landið.

Tað er altíð ein frægð at koma út - har sum borgarin býr og ikki minni gleðiligt at kunna fara heimaaftur við eini kenlsu av, at hóast karmarnir ikki altíð eru optimalir, so hava okkara borgarar eitt gott lív - ikki minst takka verið tykkum starvsfólkum, sum hvønn dag, árið runt og ár aftaná ár, geva umsorgan og ein part av tykkum sjálvum.

At enda vil eg ynskja øllum eina góða og gevandi ráðstevnu, sum vónandi kann viðvirka til at okkara dýrabarasta tilfeingið – børnini fáa bestu møguleikar at trívast og mennast.

Takk fyri!

Eyðgunn Samuelsen

Landsstýriskvinna í almannamálum